



Національний університет
водного господарства та
природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Кафедра архітектури та середовищного дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
“ ____ » _____ 2017 р.

03-08-17

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ДИЗАЙН В СУЧАСНОМУ ТА ІСТОРИЧНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ МІСТА

DESIGN IN MODERN AND HISRRORIC
ENVIRONMENT OF THE CITY

(назва навчальної дисципліни)

(name of the discipline)

спеціальність
specialty

191 «Архітектура та містобудування»
191 «Architecture and Urban-planning»

Рівне – 2017 рік

Робоча програма «Дизайн в сучасному та історичному середовищі міста» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». – Рівне: НУВГП, 2017. – 16 с.

Розробник: Михайлишин О.Л., д. арх., професор
кафедри архітектури та середовищного
дизайну

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури та середовищного дизайну

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну

_____ (О.Л. Михайлишин)

Схвалено методичною комісією за спеціальністю 191
«Архітектура та містобудування»

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова методичної комісії _____ (О.Л. Михайлишин)

© Михайлишин О.Л., 2017 рік

© НУВГП, 2017 рік



ВСТУП

Анотація

Вивчення дисципліни «Дизайн в сучасному та історичному середовищі міста» має на меті ознайомлення студентів з сучасними підходами до формування міського середовища як особливого виду архітектурно-художньої та дизайнерської діяльності. Особлива увага зосереджена на проблемах візуального сприйняття, функціонального, предметного наповнення сучасних та історичних просторів міст. Метою дисципліни є вивчення підходів до проектування предметно-просторового середовища міста з використанням прийомів і засобів дизайну.

Дисципліна логічно продовжує цикл гуманітарної та фахової підготовки архітектора. За змістом спрямована на синтез та розвиток знань, практичних навичок, отриманих під час вивчення професійно орієнтованих дисциплін «Історія архітектури та містобудування», «Архітектурне проектування», «Основи містобудування», «Рисунок, живопис», «Композиція» тощо.

Ключові слова: архітектура, міський дизайн, реклама, спадщина, місто, охорона пам'яток, ІКОМОС, ЮНЕСКО.



Abstract

The study of the course «Design in the modern and historical environment of the city» aims to familiarize students with modern approaches to the formation of the urban environment as a special type of architectural and artistic activities. Particular attention is paid to the problems of visual perception, functional and substantive filling of modern and historical urban spaces. The purpose of the course is to study the approaches to planning subject-spatial environment of the city using design techniques and tools.

The course logically continues the cycle of humanitarian and professional training of an architect. The course is focused on the synthesis and development of knowledge and practical skills obtained during the study of such professionally oriented courses as «History of architecture and urban planning», «Architectural design», «Fundamentals of urban planning», «Drawing, painting», «Composition» etc.

Keywords: architecture, urban design, advertising, heritage, town, protection of monuments, ICOMOS, UNESCO.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань	Характеристика навчальної дисципліни
1	2	3
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»	Рік підготовки: 5-й
Змістових модулів – 2		
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Лекції 18 год.
Загальна кількість годин – 90		Практичні, семінарські 18 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 Самостійної роботи студента – 3.6	Рівень вищої освіти: магістр	Лабораторні –
		Самостійна робота 54 год
		Індивідуальні завдання –
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи студентів становить: 40% до 60%.



2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є вивчення підходів до проектування предметно-просторового середовища міста з використанням прийомів і засобів дизайну.

Завдання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

- суть, етапи становлення та розвитку дизайну як суспільного і мистецького явища;
- особливості і характеристики елементів міського дизайну;
- алгоритм проектуванні об'єктів дизайну в середовищі міст;
- методи передпроектного аналізу та проектних розробок в галузі міського дизайну;
- композиційно-художні прийоми та методи дизайну як засоби гармонійного розвитку міського середовища;
- сучасний вітчизняний та зарубіжний практичний досвід дизайну міського середовища.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

- критично аналізувати сформовану містобудівну ситуацію за критеріями ландшафтних, композиційно-просторових, функціональних особливостей для визначення напрямів її модернізації;
- приймати обґрунтовані функціональні та образно-стилістичні рішення з врахуванням сформованого містобудівного контексту;
- розробляти проекти дизайну міських просторів, функціонального, предметного їх наповнення, засобів візуальної реклами та елементів благоустрою.



3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1.

Дизайн в сучасному середовищі міста.

Вступ.

Тема 1. Поняття і основні етапи розвитку міського дизайну.

Поняття дизайну міста як багаторівневої системи. Чинники, закономірності та основні етапи розвитку міського дизайну у XX-XXI ст. Характеристики середовищного дизайну. Завдання і проблеми архітектурно-дизайнерської організації середовища міст на сучасному етапі.

Тема 2. Дизайн міста: комплексна програма організації предметно-просторового середовища.

Структура предметно-просторового середовища міста. Масштабність і рівні сприйняття в середовищі. Ландшафтний дизайн і благоустрій. «Міські інтер'єри». Передпроектний аналіз міських просторів і виявлення їх основних функцій. Індивідуалізація і стиль середовища.

Тема 3. Типологія і номенклатура елементів міського дизайну та їх систем.

Предметне наповнення міських просторів. Вуличні меблі, елементи освітлення та озеленення. «Фірмовий стиль» в дизайні міських просторів. Системи візуальних комунікацій. Суперграфіка та мурали. Святкове оформлення просторів міст. Матеріали та колір елементів благоустрою міст.

Тема 4. Особливості проектування і розміщення елементів інформаційного дизайну/реклами в сучасному місті.

Система засобів інформаційного дизайну в місті та її елементи. Сучасна реклама як вид соціальної комунікації. Зовнішня реклама та її роль у формуванні архітектурно-художнього середовища. Об'єкти зовнішньої реклами. Композиційні особливості розташування, типи, матеріал вивісок.



Змістовий модуль 2.

Дизайн в історичному середовищі міста.

Тема 5. Архітектурно-художні, нормативно-правові та організаційні засади розвитку історичного середовища міст.

Міжнародні хартії, конвенції, рекомендації як правовий та методологічний базис розвитку пам'яткоохоронного законодавства. Закон України «Про охорону культурної спадщини», Державні будівельні норми про охорону історичного середовища. Сучасна практика розвитку середовища історичних міст. Функціональна адаптація і пристосування об'єктів.

Тема 6. Місце і функції дизайну в історичному місті.

Сучасні потреби організації комфортного предметно-просторового середовища в історичних містах. Зміна функцій і технологічних процесів у сформованому середовищі. Сучасні функції дизайну (регулятивна, інтегративна, комунікативна, інформаційна, моделювання поведінки, просторів, та соціокультурних процесів)

Тема 7. Архітектура і дизайн пішохідних просторів.

Пішохідна вулиця як якісно новий міський простір. Розпланування та архітектурно-дизайнерське облаштування пішохідних вулиць в історичному середовищі. Принципи формування пішохідних просторів (інтер'єрність, безбар'єрність, оновлюваність предметного наповнення тощо).

Тема 8. Інтеграція об'єктів дизайну в історичне середовище міста: просторовий і об'єктний рівень.

Творчі завдання дизайну в історичному середовищі на сучасному етапі. Збереження змісту історичної спадщини. Методи безконфліктної інтеграції об'єктів в історичне середовище міста. Функціональна спадкоємність і семантична трансформація просторів та об'єктів, прийоми та засоби гармонізації середовища.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем та природокористування	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1.						
Змістовий модуль 1. Дизайн в сучасному середовищі міста.						
Вступ.						
Тема 1. Поняття і основні етапи розвитку міського дизайну	10	2	2			6
Тема 2. Дизайн міста: комплексна програма організації предметно-просторового середовища	10	2	2			6
Тема 3. Типологія і номенклатура елементів міського дизайну та їх систем.	10	2	2			6
Тема 4. Особливості проектування і розміщення елементів інформаційного дизайну/реклами в сучасному місті	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8			24
Змістовий модуль 2. Дизайн в історичному середовищі міста						
Тема 5. Архітектурно-художні, нормативно-правові та організаційні	18	4	4			10

засади розвитку історичного середовища міст					
Тема 6. Місце і функції дизайну в історичному місті.	10	2	2		6
Тема 7. Архітектура і дизайн пішохідних просторів.	10	2	2		6
Тема 8. Інтеграція об'єктів дизайну в історичне середовище міста: просторовий і об'єктний рівень	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10		30
Усього годин	90	18	18		54

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Дизайн в сучасному середовищі міста.		
1.	<i>Практичне завдання 1. Архітектурно-містобудівний аналіз історичної забудови на заданій ділянці (змішаний характер забудови): характер, масштаб, форма, розташування, матеріал, колір, деталювання. Виконання ескізу будинку в історичній частині зі змішаним характером забудови.</i>	8



Змістовий модуль 2. Дизайн в історичному середовищі міста.

2.	<i>Практичне завдання 2.</i> Розробка дизайну фрагменту простору вулиці: благоустрій, озеленення, елемент вуличного освітлення, елементи навігації (вказівники), типи рекламних носіїв. Розробка дизайну фасаду з розташуванням елементів зовнішньої реклами та вивісок. Розробка дизайну вивіски.	10
	Разом	18

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1.	Натурні дослідження ділянки, фотофіксація, замальовки. Виконання аналітичних ескізів відповідно до теми практичного заняття.	6
2.	Розробка ескізів об'ємного, композиційного та стилістичного вирішення будівлі.	6
3.	Компоновка і виконання чистових креслень.	6
4.	Оформлення аналітичних таблиць та текстової частини завдання.	6
	Разом за змістовим модулем 1	24
Змістовий модуль 2		

5.	Натурні дослідження простору вулиці, фотофіксація, замальовки. Виконання аналітичних ескізів відповідно до теми практичного заняття.	6
6.	Розробка ескізів благоустрою фрагменту простору вулиці, елементів освітлення, розташування носіїв зовнішньої реклами.	6
7.	Розробка ескізів розташування елементів зовнішньої реклами і вивісок на фасаді.	6
8.	Розробка ескізів вивісок.	6
9.	Компоновка і виконання чистових креслень.	6
	Разом за змістовим модулем 2	30
	Разом	58

7. Методи навчання

Вивчення дисципліни «Дизайн в сучасному та історичному середовищі міста» здійснюється з використанням інформаційно-ілюстративного та проблемного методів навчання. Курс навчання включає:

- прослуховування лекційного матеріалу;
- перегляд мультимедійних презентацій;
- виконання практичних завдань на практичних заняттях під керівництвом викладача;
- самостійне вивчення навчального матеріалу з використанням навчальної та спеціальної літератури;
- самостійне напрацювання варіантів, розробка ескізів проектного завдання.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- оцінка за виконання практичних завдань;
- оцінка за самостійну роботу;
- підсумковий залік.

Для діагностики знань використовується ЄКТС зі 100-

бальною шкалою оцінювання.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.


9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
10	10	15	15	20	10	10	10	

T1, T2... T8 — теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю	не зараховано з можливістю

 Національний університет водного господарства та природокористування	повторного складання	повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.

2. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/metods/> :

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни “Проектування в історично сформованому середовищі” для студентів спеціальності 191 “Архітектура та містобудування” / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2208/>

3. Взірці студентських робіт.

Рекомендована література

Базова

1. Андреев Л.В. Основы реконструкции исторического города. Курс лекций. - М.: Изд. МАРХИ, 1982. – 53 с.

2. Вечерський В. В. Спадщина містобудування України: теорія і практика історико-містобудівних, пам'ятко-охоронних досліджень населених місць. – К.: НДІТІАМ, 2003. – 558 с.

3. Гейл Я. Города для людей. – М.: Альпина Паблішер, 2012. – 276 с.

4. Гидион З. Пространство, время, архитектура. - М.: Стройиздат, 1984. - 445 с..

5. Історія української архітектури. / за ред. В.І.Тимофеєнка. - К.: Техніка, 2003. - 471 с.

6. Соколов Л.И. Центр города – функции, структура, образ. М.: Стройиздат, 1992. - 353 с.

7. Тімохін В.Д. Основи містобудування: Навч. посібник. -

К.: ІЗМН, 1996. - 216 с.

8. Урбах А.И., Лин М.Т. Архитектура городских пешеходных пространств. – М.: Стройиздат, 1990. – 200 с.

9. Шебек Н.Н. Основы дизайна архитектурной среды: Конспект лекций. — К.: КНУСА, 2010. — 60 с.

10. Шимко В.Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование городской среды. - Москва: Архитектура-С, 2006. — 384 с.

Допоміжна

1. Архітектура. Короткий словник-довідник / за заг. ред. А.Мардера. - К.: Будівельник, 1995. - 333 с.

2. Гутнов А.Э. Эволюция градостроительства. - М.: Стройиздат, 1984. - 247 с.

3. Закон України «Про охорону культурної спадщини», 2000 р. (з поправками 2001-2015 рр.).

4. Містобудування. Довідник проектувальника. – К.: Укрархбудінформ, 2000. - 192 с.

5. Фомін І.О. Основы теории містобудування: Підручник. – К.: Наукова думка, 1997. - 191 с.

6. Design in Context. Guidelines for Infill Development in the Historic Environment. – Parramatta: NSW Heritage Office, Royal Australian Institute of Architecture, 2005. – 40 p.

7. Jeleński T. Sztuka kształtowania historycznych wnętrz miejskich na tle przemian w kulturze: Praca doktorska.- Kraków, 2004. – 212 s.

12. Інформаційні ресурси

1. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки магістра спеціальності 191 «Архітектура та містобудування».

2. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

3. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>

4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>



6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

8. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>.

9. Цифровий репозиторій НУВГП / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>



Національний університет
водного господарства
та природокористування